

Sygn. akt III RC 204/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Klonowska

Protokolant: Iwona Krótkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 marca 2014 roku w W. sprawy

z powództwa M. A. (1)

przeciwko P. A. i małoletniej K. A. reprezentowanej przez matkę M. A. (2)

o obniżenie alimentów

1 oddala powództwo o obniżenie alimentów na rzecz P. A.,

2 oddala powództwo o obniżenie alimentów na rzecz małoletniej K. A..

Sygn. akt III RC 204/13

UZASADNIENIE

W dniu 11 lipca 2013 roku (data wpływu do Sądu) M. A. (1) wniósł pozew o obniżenie alimentów zasądzonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 sierpnia 2012 roku sygn. akt I C 870/11, na rzecz córek P. A. i K. A. z kwot po 1.000 zł miesięcznie, do kwot po 400 zł miesięcznie na rzecz każdej z córek.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał m. in., że z dniem 30 czerwca 2013 roku została rozwiązana umowa współpracy pomiędzy jego firmą, a firmą (...) i obecnie pozostaje bez zatrudnienia. Jednocześnie powód wskazał, że obecnie sytuacja finansowa matki małoletnich jest zdecydowanie lepsza niż w chwili zasądzania alimentów. Zdaniem powoda, przedstawicielka ustawowa osiąga dochód w wysokości około 2.000 zł (pozew k.1-2).

Na ostatniej rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku powód zmodyfikował żądanie pozwu i wniósł o obniżenie alimentów do kwoty po 450 zł na każdą z córek od daty wniesienia pozwu.

Pełnomocnik i przedstawicielka ustawowa pozwanych wniosła o oddalenie powództwa w całości (protokół k.54-56).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. A. (1) i M. A. (2) w dniu 25 lutego 1995 roku zawarli związek małżeński. Z tego związku małżeńskiego pochodzą dwie córki P. A. urodzona (...) oraz K. A. urodzona (...) (k.4- 5 akt I C 870/11).

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 sierpnia 2012 roku sygn. akt I C 870/11 małżeństwo M. A. (1) i M. A. (2) zostało rozwiązane przez rozwód orzeczony z winy M. A. (1). Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron P. A. i K. A. powierzono obojgu rodzicom, ustalając, że miejscem zamieszkania małoletnich wówczas córek będzie każdorazowo miejsce zamieszkania matki M. A. (2). Jednocześnie mocą w/w wyroku powód M. A. (1) został zobowiązany do płacenia alimentów na rzecz córek w kwocie po 1.000 zł miesięcznie na każdą z nich, płatnych

do rąk matki dzieci do 10 dnia każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia powyższemu terminowi (k.319-320 akt I C 870/11).

Sąd Okręgowy w Warszawie zasadzając alimenty na rzecz P. A. i K. A. ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. A. (1) miał wówczas 42 lata, prowadził jednoosobową działalność gospodarczą, w ramach której świadczy usługi na rzecz firmy (...). Miesięcznie uzyskiwał dochód w wysokości 5.454 złotych brutto, a po odliczeniu podatku VAT i podatku dochodowego pozostawało mu 3.591 zł (k.10 akt IC 870/11). Pokrywał opłaty za mieszkanie, w którym mieszkali pozwani wraz z matką. Powód opłacał również wyjazdy córek na obozy żeglarskie niestacjonarne na M. (k.176 akt I C 870/11). Powód posiadał sześciolatek samochód marki S. (...), który zakupił w leasingu. Spłacał raty leasingowe za samochód, w wysokości 1.500 złotych miesięcznie. Powód uprawiał drogie hobby - nurkowanie (k. 10 akt I C 870/11).

Małoletnia pozwana K. A. miała wówczas 17 lat, zaś małoletnia pozwana K. A. 16 lat. Uczęszczały do szkoły średniej. Pozwane razem z matką mieszkali w mieszkaniu swojej babci ojczystej. Pozwane pozostawały pod opieką psychologa i psychiatry (k.31, 52). Miesięczne koszty utrzymania pozwanych w tym okresie matka określiła na kwotę 3.453 zł (k.188-189 akt I C 870/11). Matka pozwanych E. A. miała wtedy 37 lat, pracowała na recepcji w (...). Sp. z o.o. i otrzymywała miesięcznie wynagrodzenie w kwocie 1.749 zł brutto (k.6, 15-16 akt I C 870/11).

Obecnie sytuacja materialna i bytowa stron kształtuje się następująco:

Powód M. A. (1) ma 44 lata, wykształcenie wyższe, skończył (...) oraz Wyższą Szkołę (...) w S., posiada uprawnienia ratownicze. Powód w dalszym ciągu jest społecznym ratownikiem (...), jest to pasja pozwanego, nie osiąga z tego tytułu dochodów. Z prowadzonej działalności gospodarczej powód w 2012 roku uzyskał przychód w wysokości 56.316 zł, koszty uzyskania dochodu wyniosły 33.727,46 zł, dochód wyniósł 22.588,76 zł (k.50-51). Powód w ramach prowadzonej działalności gospodarczej na podstawie umowy agencyjnej zwartej w dniu 10.06.2013 roku współpracuje z firmą (...) Sp. z o.o., zarabia brutto 1.845 zł miesięcznie (k.53). Ma nienormowany czas pracy. Komornik sądowy wszczął z wniosku pozwanych przeciwko powodowi postępowanie o egzekucję zaległych alimentów. Miesięcznie komornik pobiera z pensji powoda kwotę 900 zł. W lutym 2014 roku powód miał zaległości alimentacyjne wobec córek w wysokości 10.477,30 zł (k.65-66). Powód użytkuje służbowy samochód marki C. (...) z 2008 roku. Mieszka razem z matką, która jest na emeryturze. Miesięcznie powód ponosi opłaty za rachunki mieszkaniowe w wysokości 200 zł. Nie ma problemów ze zdrowiem. Powód utrzymuje nieregularny kontakt z córkami. We wrześniu 2013 roku rozpoczął zaoczne studia 3-letnie na kierunku (...) w W.. Ponosi opłatę za studia w wysokości 400 zł miesięcznie. Powód kupuje córkom regionalne produkty: łosoś, miód, wędliny regionalne, za które płaci około 100 zł (k.82, 82v, 274v-275). Powód do dnia 27.09.2012 roku posiadał spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...) położonego w budynku przy ul. (...), o powierzchni 26 m kwadratowe. Obecnie właścicielem tego mieszkania jest matka powoda, której powód przekazał to mieszkanie w drodze darowizny (k.83, 270).

Pozwana P. A. ma 18 lat, jest w trakcie przygotowywania się do matury, uczęszcza na kurs z języka niemieckiego oraz ma korepetycje z matematyki (k.210). **Pozwana K. A.** ma 17 lat, jest uczennicą II klasy Liceum Ogólnokształcącego. Dwa razy w tygodniu również ma korepetycje z matematyki. Koszt korepetycji to 100 zł tygodniowo dla każdej z pozwanych (k. 82v, 275). Obie pozwane chodzą na basen, karnet dla każdej z nich na trzy miesiące wynosi 199 zł. W wakacje pozwane razem z matką wyjeżdżały nad morze, koszt wyjazdu w kwocie 2.500 zł poniosła ich matka. Pozwane w związku ze zdjęciem aparatu ortodontycznego cztery razy w roku chodzą na wizyty, które kosztują po 50 zł. Pozwana P. ma problemy z kurzajkami. Koszty wizyty u dermatologa i usunięcie kurzajek wynoszą 150 zł- 160 zł (k.82-83). Pozwane mają wykupiony abonament medyczny łącznie z matką, co kosztuje za 3 osoby 125 zł miesięcznie. Miesięczne koszty utrzymania każdej z pozwanych matka określiła na kwotę 2.355 zł, na którą to kwotę składają się m.in. : koszt żywienia 450 zł, koszt ubrań 200 zł, koszt telefonu 125 zł, koszt leków 70 zł, opłacenie telefonów komórkowych 50 zł, korepetycje, podręczniki, wydatki szkolne, zielona szkoła, wypoczynek (k.67, 82v, k.275-275v).

Przedstawicielka ustawowa M. A. (2) ma 39 lat, nadal pracuje w (...) Sp. z o.o. Otrzymuje miesięcznie średnie wynagrodzenie w wysokości 2.059 zł netto (k.68). Nadal mieszka z pozwanymi w mieszkaniu swojej byłej teściowej.

Ponosi opłaty za mieszkanie, na które składają się: opłata za czynsz 520 zł miesięcznie, prąd 199 zł na dwa miesiące, telewizja 70 zł miesięcznie, gaz 40 zł co dwa miesiące. Matka pozwanych nie wyszła ponownie za mąż (k.82-83,55-55v).

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał na podstawie zeznań stron oraz złożonych do akt dokumentów i materiału zawartego w aktach Sądu Okręgowego w Warszawie sygn. akt I C 870/11. W ocenie Sądu nie istnieją żadne przyczyny, które mogłyby podważyć moc dowodową znajdujących się w aktach sprawy dokumentów. Zostały one sporządzone przez podmioty uprawnione do ich wystawienia, a żadna ze stron nie zakwestionowała ich prawdziwości i autentyczności.

Zdaniem Sądu, zeznania powoda odnośnie jego możliwości zarobkowych i majątkowych nie polegają na prawdzie i w tej sytuacji Sąd nie dał im wiary. W ocenie Sądu bezwątpienia powód ma większe możliwości zarobkowe niż te, które wynikają ze złożonych przez powoda dokumentów.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom powoda, że zmuszony był zawiesić prowadzoną działalność gospodarczą, ponieważ była nieopłacalna. Powód podczas pierwszego wysłuchania zeznał, że działalność gospodarczą zawiesił w czerwcu 2012 roku (k.82), zaś na ostatniej rozprawie wskazał, że zawiesił działalność w 2013 roku (k.274v), co zostało przez powoda potwierdzone złożonym do akt wydrukiem z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Natomiast z zaświadczenia z dnia 20.12.2013 roku wynika, że powód w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarł umowę zlecenie o współpracę z firmą (...) (k.53). Z powyższego bezspornie wynika, że powód mija się z prawdą. Bowiem skoro w czerwcu 2013 roku zawiesił prowadzoną działalność gospodarczą, to pół roku później w grudniu 2013 roku nie mógłby podpisać umowy agencyjnej o współpracę.

Ponadto powód wskazywał nieprawdę podając wysokość dochodu, jaki osiągał w toku prowadzonego postępowania rozwodowego. Powód, bowiem w październiku 2011 roku podał, że uzyskuje średni dochód brutto w kwocie 5.454 zł, a po odliczeniu podatków dochód wynosi 3.591 zł miesięcznie (k.82 oraz k. 10 akt rozwodowych), zaś ze złożonego Pit-u za 2011 wynika, że dochód brutto powoda za cały 2011 rok wyniósł 8.865,49, czyli 738,79 zł miesięcznie (k.55-56).

Powód niespójnie zeznawał również w zakresie swoich wydatków. I tak na rozprawie wskazał, że zarabia netto 1.500 zł (k.54v) z czego komornik zajmuje mu miesięcznie kwotę 900 zł, na życie pozostaje mu kwota 400 zł-500 zł (82). Przy czym powód wskazał, że z tej kwoty przekazuje matce część tytułem opłat za mieszkanie, opłaca raty za laptopa w wysokości 200 zł, opłaty za studia w kwocie 400 zł oraz za kwotę 100 zł przywozi córkom produkty regionalne. Dokładna analiza zeznań powoda pozwala uznać, że zeznania powoda w tym zakresie nie są wiarygodne, są sprzeczne i nasuwają wątpliwości co do ogólnych kosztów jego utrzymania oraz jego sytuacji majątkowej i zarobkowej.

Zdaniem Sądu, zeznania matki pozwanych odnośnie jej możliwości zarobkowych i majątkowych co do zasady są spójne i logiczne, i w tej sytuacji Sąd dał im wiarę w przeważającej części. Odnośnie zaś podanych przez matkę pozwanych wysokości ponoszonych przez nią miesięcznych wydatków związanych z utrzymaniem córek należy zaznaczyć, że są one wiarygodne w aspekcie zasad doświadczenia życiowego.

Sąd zważył, co następuje:

Na podstawie materiału dowodowego ujawnionego w aktach sprawy Sąd doszedł do przekonania, że w rozpatrywanej sprawie nie zaistniały przesłanki do ustalenia, że zachodzą podstawy do obniżenia alimentów zasądzonych na rzecz małoletniej K. A. i P. A. z kwot po 1.000 zł miesięcznie, do kwot po 450 zł miesięcznie na rzecz każdej z córek.

Obowiązek alimentacji dziecka wynika z art. 133 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który stanowi, że rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

W niniejszej sprawie powód żądał obniżenia zasądzonych alimentów na rzecz każdej z córek z kwoty 1.000 zł do kwoty 450 zł, uzasadniając pozew pogorszeniem się jego sytuacji finansowej.

Powództwo zostało, więc oparte na przepisie art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (w skrócie kro), który stanowi, że w razie istotnej, trwałej zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się zmianę okoliczności zarówno po stronie uprawnionego, jak i zobowiązanego do alimentów. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylecia obowiązku alimentacyjnego bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 19 lipca 1974 roku (sygnatura akt II CO 9/74), przez pojęcie „stosunków” w tym wypadku należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (np. art. 133 i 135 kro). Zmiana zatem „stosunków” tak pojmowanych, bez potrzeby zajmowania się zagadnieniami szczególnymi, jest zmianą okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego. (...) Okoliczności te leżą niejako na zewnątrz stanu faktycznego, z którym prawo wiąże istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego.

Zadaniem Sądu w niniejszej sprawie było dokonanie oceny, czy nastąpiła istotna zmiana stosunków, tj. czy wydatki na pozwane uległy obniżeniu uzasadniającemu obniżenie alimentów do wskazanych w pozwie kwot oraz, jak kształtują się możliwości zarobkowe i majątkowe powoda. Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy, bowiem od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka może polegać również na osobistych staraniach o jego utrzymanie (zapewnienie niezbędnej opieki). Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia w myśl art. 138 kro należy wziąć pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowych i majątkowych stron (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.03.1969r., III CRN 54/69).

Dokonując analizy sytuacji materialnej powoda należy wskazać, że M. A. (1) od 2006 roku prowadził działalność gospodarczą, która do 2010 roku przynosiła mu znaczne dochody, w wysokości rzędu 10.000 zł-11.000 zł brutto, z czego musiał opłacić podatki, ZUS, podatek liniowy (k.81v). Dodatkowo powód podejmował się prac dorywczych przy dźwigu. Obecnie powód współpracuje z firmą (...) Sp. z o.o. i ma nienormowany czas pracy, co umożliwia mu podjęcie się prac dodatkowych. Jednocześnie powoda dalej stać na uprawianie drogiego hobby, jakim jest nurkowanie. W ocenie Sądu, sytuacja powoda, nie uległa pogorszeniu tak istotnemu, aby mogła stanowić przyczynę obniżenia alimentów zasądzonych na rzecz córek do kwoty 450 zł.

W ocenie Sądu, powód nie wykazał w sposób przekonujący, że faktycznie jego możliwości zarobkowe pogorszyły się. Należy w tym miejscu podkreślić ustalone orzecznictwo Sądu Najwyższego, że oceniając możliwości zarobkowe zobowiązanego należy brać pod uwagę nie faktycznie uzyskiwane dochody, ale przede wszystkim możliwości zarobkowe, zatem, iż zakres obowiązku alimentacyjnego może i powinien być większy od wynikającego z faktycznych zarobków i dochodów zobowiązanego, jeśli przy pełnym i właściwym wykorzystaniu jego sił i umiejętności zarobki i dochody byłyby większe, a istniejące warunki społeczno-gospodarcze i ważne przyczyny takiemu wykorzystaniu nie stoją na przeszkodzie (wyrok SN z 16 maja 1975, III CRN 48/75).

Zatem Sąd w oparciu o stanowisko Sądu Najwyższego przyjął, że powód ma możliwości zarobkowe, które jest w stanie uzyskać, lecz nie osiąga ich z przyczyn niezaskługujących na usprawiedliwienie.

Należy podkreślić, że nie ulega wątpliwości, iż córki powoda, które są w wieku 17 lat i 18 lat, które uczą się w liceum nie są w stanie same się utrzymać. Wydatki związane z edukacją: książki, czasopisma, koszty zajęć dodatkowych, korepetycji, a także koszty wyżywienia, ubrań, leczenia w świetle obowiązującego prawa powinni ponosić rodzice.

Wysokość udziału powoda w kosztach utrzymania na rzecz każdej z córek Sąd ustalił na kwotę 1.000 złotych, biorąc pod uwagę usprawiedliwione potrzeby pozwanych rozumiane, jako te, których zaspokojenie zapewni im prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Zważywszy na wiek dziewczyn i wydatki związane z pobieraną nauką, wyżywieniem, odzieżą, mieszkaniem i wypoczynkiem należało przyjąć miesięczny koszt ich utrzymania jako oscylujący wokół kwoty 2.000 zł.

Nadto należy mieć także na uwadze, że na co dzień pozwane przebywają pod opieką matki i ona swój obowiązek alimentacyjny nie dosyć, że wypełnia poprzez osobiste starania o ich utrzymanie i wychowanie, to również sama

ponosi koszty utrzymania córek. Ponadto należy podkreślić, że zgodnie z utrwalonym w tym zakresie poglądem Sądu Najwyższego trudna sytuacja materialna rodziców nie zwalnia ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci. Zmuszeni są oni dzielić się z dziećmi nawet bardzo szczupłymi dochodami, chyba że takiej możliwości są pozbawieni w ogóle (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2000r., I CKN 1538/99).

Biorąc pod uwagę dochody matki pozwanych oraz możliwości zarobkowe powoda, Sąd uznał, że M. A. (1) powinien partycypować w kosztach utrzymania córek w dotychczasowej łącznej kwocie 2.000 zł miesięcznie. Tym bardziej, że obecnie powód utrzymuje kontakt z córkami tylko sporadycznie przez kilka godzin w tygodniu, a zatem jego wkład w wychowanie córek – poza lożeniem na ich utrzymanie określonej kwoty finansowej – w zasadzie jest znikomy.

Z tych wszystkich względów, Sąd uznał, iż powództwo jest niezasadne i je oddalił.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.